Milieuprogramma 2009 – 2012

Voorwoord

De Wet milieubeheer bepaalt dat de gemeente jaarlijks een milieuprogramma vaststelt. Daarin dient zij ten minste aan te geven welke activiteiten ter uitvoering van de wettelijke taken met het oog op de bescherming van het milieu het komende jaar zullen worden uitgevoerd. Etten-Leur kiest ervoor om in haar milieuprogramma verder te kijken dan het eerstkomende jaar. Het programma bevat daarom naast de activiteiten voor 2009 tevens een doorkijk naar 2012.

Door de rijksoverheid wordt de kwaliteit van de leefomgeving centraal gesteld. Als lagere overheid willen we hier graag uitvoering aan geven. Omdat de inbreng van burgers, organisaties en bedrijven hierbij belangrijk is wordt er steeds meer voor gekozen om derden bij plan- en beleidsvorming te betrekken.

In de activiteitenlijst van dit programma zijn de voorgenomen activiteiten voor de komende vier jaar opgenomen. Daar waar het doorlopende activiteiten uit voorgaande jaren betreft, wordt voor de toelichting op de activiteiten verwezen naar de vorige milieuprogramma's. In hoofdstuk 3 worden wijzigingen bij doorlopende activiteiten en alle nieuwe activiteiten toegelicht.
Voor meer inhoudelijke informatie over een onderwerp kan met de verantwoordelijke afdeling contact worden opgenomen.

Naast inbreng van de afdelingen en andere overheden zijn ideeën van wijkverenigingen, bedrijven en andere organisaties van harte welkom. Iedereen wordt hierbij dan ook uitgenodigd mee te blijven denken aan mogelijkheden voor een verdere verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving in Etten-Leur.

Burgemeester en wethouders van Etten-Leur.

Inhoudsopgave

Leeswijzer
HOOFDSTUK 1 Inleiding 7
HOOFDSTUK 2 Gemeentebrede thema's 8
2.1 Inleiding 8
2.2 Gemeentebrede thema's 8
HOOFDSTUK 3 Wettelijke taken 10
3.1 Vergunningverlening Wet milieubeheer 10
3.1.1 Vergunningverlening in 2009 10
3.2 Handhaving 13
3.2.1 Preventief toezicht in 2009 13
3.2.2 Repressief toezicht in 2009 13
3.2.3 Klachtenbehandeling 13
3.3 Benodigde capaciteit voor vergunning en handhaving 13
3.3.1 Vergunningverlening 13
3.3.2 Handhaving 13
HOOFDSTUK 4 Specifieke thema's 14
4.1 Algemeen 14
4.2 Toelichting bij diverse thema's 14
HOOFDSTUK 5 Financiën 19

Bijlagen

1 Activiteitenlijst Milieuprogramma 2009-2012 21
2 Lijst van gebruikte afkortingen 25
3 Verzendlijst 26

Leeswijzer

In bijlage 1 van dit programma is een lijst opgenomen met de activiteiten voor de jaren 2009 tot en met 2012. Bij iedere activiteit is aangegeven wie verantwoordelijk is voor de uitvoering en hoeveel uren hiervoor geraamd zijn.
In die lijst wordt dezelfde indeling en volgorde van activiteiten aangehouden als in de tekst van dit rapport wordt gehanteerd:

Hoofdstuk 2: gemeentebrede thema's.
Hoofdstuk 3: wettelijke taken.
Hoofdstuk 4: specifieke thema's.

Evenals in het vorige milieuprogramma is er in dit nieuwe programma geen uitgebreide toelichting op de bestaande activiteiten opgenomen. Daarvoor wordt verwezen naar de vorige milieuprogramma's, met als basis het programma 2006-2009.
Bij de introductie van nieuwe activiteiten of thema's, of wanneer er ingrijpende wijzigingen of aanvullingen op het programma 2008-2011 zijn, worden die toegelicht in het betreffende hoofdstuk.

Hoofdstuk 5 bevat het financiële overzicht.

HOOFDSTUK 1

INLEIDING

Het milieuprogramma van Etten-Leur beslaat een periode van vier jaar. Daarbij kan er van worden uitgegaan dat de activiteiten voor het jaar 2009 concreet zijn en uitvoering daarvan in 2009 ook daadwerkelijk tot doel is gesteld.
De activiteiten voor de daaropvolgende jaren zijn wel voorzien, maar de daadwerkelijke uitvoering daarvan is niet in alle gevallen al gepland.

Het milieuprogramma geeft mede uitvoering aan het raadsprogramma 2006-2010 waarin voor het onderdeel volksgezondheid en milieu ondermeer ingezet wordt op het voorkomen van afval en het beperken van de groei van de afvalberg, de handhaving van (milieu)regels, het bevordering van milieueducatie, het bestrijden van vervuiling, de keuze voor duurzame energie en het voorkomen van overlast.

In dit milieuprogramma worden de activiteiten in drie delen ondergebracht:

1. de gemeentebrede thema's: leefbaarheid, veiligheid en duurzaamheid zijn de begrippen die het niveau van de verschillende vakdisciplines overstijgen. In dit deel gaat het over plannen die het hele scala aan milieuthema's (kunnen) bevatten, plannen waarbij een integrale aanpak moet worden gekozen. De activiteiten worden niet vanuit een milieuthema geïnitieerd, maar (moeten) worden uitgevoerd als gevolg van diverse – maatschappelijke- ontwikkelingen of wensen, zoals de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving, herstructureren van bedrijventerreinen en dergelijke.
2. het wettelijk verplichte deel: daarin komt de planning op het gebied van vergunningen en handhaving ingevolge de Wet milieubeheer aan de orde. Voor 2009 worden daarbij concrete getallen genoemd, voor de jaren 2010 tot en met 2012 wordt volstaan met algemene opmerkingen.
3. de specifieke thema's: de activiteiten die de gemeente ontplooit op het gebied van de bekende milieuthema's en een aantal milieugerelateerde thema's. Hierbij wordt de activiteit vanuit het thema geïnitieerd.

Een aantal onderwerpen wordt in de hoofdstukken 2 tot en met 4 nader toegelicht.

HOOFDSTUK 2

GEMEENTEBREDE THEMA'S

2.1 Inleiding.

In dit deel van het milieuprogramma zijn de thema's beschreven die gemeentebreed van toepassing zijn of toegepast kunnen worden, of die als algemeen uitgangspunt voor ieder gemeentelijk handelen (zouden kunnen of moeten) gelden.

2.2 De gemeentebrede thema's.

1. Milieuvisie.

De afdeling Vergunning en Handhaving is bezig met de voorbereiding van een milieuvisie voor de gemeente Etten-Leur. Achtereenvolgens zullen daarbij de volgende stappen worden genomen:

1 Een goede inventarisatie van de bestaande situatie en de belangrijkste, relevante ontwikkelingen.
Als eerste zal goed in beeld worden gebracht waar we als Etten-Leur op milieugebied staan (nulsituatie) en wat op ons afkomt. Daarbij gaat het niet alleen om de ruimtelijke ontwikkelingen zoals aangegeven in de Structuurvisieplus 2020 en de gevolgen daarvan voor het milieu, maar ook om de ontwikkelingen op andere gemeentelijke beleidsvelden die gevolgen hebben voor het milieu. Ook de ontwikkelingen op het gebied van landelijke wetgeving (milieu, ruimtelijke ordening e.a.), het landelijke en provinciale beleid en de gevolgen hiervan voor de gemeentelijke praktijk zullen in beeld worden gebracht. Daarvoor zal inzichtelijk gemaakt worden wat wettelijk verplicht is (wettelijke taken) en wat de rijksoverheid daarnaast van de lokale overheid verwacht.

2 Het informeren van de gemeenteraad over de bestaande situatie (sterke en zwakke punten) en de te verwachten ontwikkelingen. Op basis daarvan zal een discussie met de raad worden gevoerd over het vaststellen van de kaders voor de milieuvisie.
Verder zal worden bepaald hoe invulling wordt gegeven aan inspraak. Een actieve benadering van burgers, bedrijven en belangengroeperingen zal daarbij niet worden uitgesloten.

3 Het formuleren van ambities, doelstellingen en speerpunten, zowel voor de kortere (4-6 jaar) als voor de langere termijn (2020, koppelen aan Structuurvisie). De visie zal op een algemeen ambitieniveau worden geformuleerd. Daarnaast zullen per milieuthema het ambitieniveau en de doelstellingen worden geformuleerd.

4 Het bepalen van een strategie (uitvoering) waarmee de doelen en ambities kunnen worden bereikt. De daarvoor benodigde activiteiten zullen worden vastgelegd in het jaarlijkse milieuprogramma. Doelstelling is om vanaf 2009 de milieuvisie als basis te laten dienen voor het jaarlijkse milieuprogramma.

In september 2008 zijn offertes aangevraagd voor de begeleiding van het traject om te komen tot een milieuvisie voor Etten-Leur. Het is de bedoeling dat de visie eind 2009 gereed zal zijn en door de gemeenteraad kan worden vastgesteld.

2. Masterplan/wijkplannen

Eind 2006 heeft de gemeenteraad met het vaststellen van het 'masterplan, visie op wijkontwikkeling' het standpunt ingenomen dat er in combinatie met toekomstige uitbreidingen ook aandacht moet worden besteed aan de leefbaarheid in wijken en buurten. De wijk is voor en van bewoners. Hun stem is belangrijk. Zij moeten zich ook nadrukkelijk verantwoordelijk voelen voor wat er in hun wijk en buurt nu en in de toekomst gebeurt.
Vanaf 2007 worden er jaarlijks voor twee wijken plannen vastgesteld en uitgewerkt. De eerste plannen voor de wijken Centrum-Oost en Grauwe Polder zijn in 2008 vastgesteld. Beide plannen hebben een uitvoeringsprogramma dat de komende maanden en jaren (verder) zal worden uitgewerkt. In 2009 start het proces voor de volgende twee wijken. Die plannen moeten voor eind 2009 worden vastgesteld.

3. Implementatie verdrag van Aarhus
In 1998 is het Verdrag van Aarhus gesloten. Het doel van het verdrag is het recht op toegang tot milieu-informatie, het recht op inspraak in de besluitvorming en de toegang tot de rechter te waarborgen bij milieuaangelegenheden. Dit verdrag is wat betreft het eerste aspect door de Europese Unie omgezet in Richtlijn 2003/4/EG, `Toegang tot milieu-informatie voor het publiek (verder de richtlijn). Op 14 februari 2005 moest deze richtlijn in Nederland zijn geïmplementeerd: vanaf die datum moet de overheid volgens genoemde richtlijn werken. De richtlijn is sinds 14 februari 2005 hoofdzakelijk geïmplementeerd via de Wet uitvoering Verdrag van Arhus (Staatsblad 2005, nr. 66). Dit heeft tot aanpassingen in o.a. de Wet Milieubeheer (Wm) en de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) geleid.
De gemeente Etten-Leur zal in 2009 actie ondernemen om het verdrag te implementeren.

5. Duurzaam inkopen.
Het begrip duurzaamheid is niet meer weg te denken uit de huidige maatschappij. Het heeft de aandacht van overheid, bedrijfsleven en burgers. Gemeenten hebben duurzaam inkopen hoog in het vaandel staan. Duurzaam inkopen is een manier waarop gemeenten een bijdrage kunnen leveren aan een gezond leefklimaat.
Overheidsorganen kopen jaarlijks voor meer dan 40 miljard euro in en kunnen daarmee bij het bedrijfsleven een duurzame productie stimuleren. Het kabinet heeft bepaald dat alle overheden duurzaamheid moeten meenemen als criterium bij inkopen en aanbestedingen. Dit moet ertoe leiden dat in 2010 door de Rijksoverheid 100% duurzaam wordt ingekocht. Provincies, gemeenten en waterschappen moeten in 2010 voor ten minste 50% duurzaam inkopen. Het gaat hierbij om meer dan honderd productgroepen, zoals kantoormeubelen, papier, catering, energie, dienstauto's, maar ook de hele Bouw- en GWW-sector. SenterNovem ontwikkelt in opdracht van het Ministerie van VROM milieu en sociale criteria voor alle relevante productgroepen die overheden inkopen. Per productgroep wordt gekeken naar inkoopvolume, milieu-impact, sociale impact, marktbeïnvloedingspotentieel van de overheid en innovatiepotentieel. Ze worden geformuleerd in de vorm van eisen en wensen.

Uit onderzoek is gebleken dat gemeenten nog niet goed weten hoe ze duurzaam inkopen kunnen aanpakken. Om gemeenten tot hulp te zijn bij het realiseren van hun doelstellingen is in mei 2008 de handreiking "Aan de slag met duurzaam inkopen!" verschenen.

De gemeente Etten-Leur heeft als een van de eerste gemeenten een convenant ondertekend, waaraan zij zich conformeert aan het programma voor 'Duurzaam inkopen'. Daarna is dit in Etten-Leurs beleid vertaald in het "Handboek Inkoop en Aanbestedingen" (*31 januari 2002*). De verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente zelf om hier invulling aan te geven. Het Inkoopbureau West-Brabant volgt de ontwikkelingen bij de gemeente Etten-Leur en zal ondersteuning bieden waar dat nodig is.

Gemeente Etten-Leur heeft momenteel nog geen eigen doelstellingen voor duurzaam inkopen gesteld. Bij de evaluatie van het inkoopbeleid (als gevolg van veranderingen in de aanbestedingswetgeving is deze evaluatie nog steeds niet uitgevoerd) zal dit onderwerp aan de orde komen. Naar verwachting zal dat eind 2009 of begin 2010 gereed kunnen zijn.

6. Milieumaatregelen bij werkzaamheden in het kader van openbaar beheer.
In de reguliere bedrijfsvoering van de buitendienst van de gemeente Etten-Leur (onderhoud openbaar gebied en gemeentewerf) wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de milieubelasting van activiteiten en gebruikt materiaal en materieel. Zaken die inmiddels zijn uitgevoerd/gerealiseerd:
- mechanische in plaats van chemische onkruidbestrijding in het openbare gebied;
- het aanschaffen van wagens die voorzien zijn van een roetfilter en het voorzien van het bestaande wagenpark van roetfilters;
- het gebruik van biologische olie bij kettingzagen e.d.;
- het toepassen van hout dat voldoet aan het FSC-keurmerk.

7. Zuinig ruimtegebruik.

De vraag naar woningen en bedrijventerreinen verlangt een groot ruimtebeslag. Op dat ruimtebeslag kan op verschillende manieren bespaard worden: door bestaande industrieterreinen te herstructureren of te intensiveren, door nieuwe terreinen intensiever te benutten en door in bestaand stedelijk gebied in te breiden. De gemeente Etten-Leur probeert alle mogelijkheden te benutten om ruimte zo zuinig mogelijk te gebruiken:

Herstructurering van bedrijventerreinen: de gemeente Etten-Leur is actief in het stimuleren van de herstructurering/herontwikkeling van verouderde industie- en bedrijventerreinen. Dat doet zij door verouderde bedrijven of verontreinigde terreinen te verwerven. Na sloop en of bodemsanering wordt het terrein geschikt gemaakt voor de vestiging van nieuwe bedrijven. Concrete projecten waar wij actief mee bezig zijn: omgeving Handelsweg, omgeving Oude Kerkstraat en de zogenaamde Vosdonk-Driehoek.

Inbreiding in bestaande wijken: in Etten-Leur zijn al veel woningen door inbreiding gerealiseerd en zullen er de komende jaren nog vele gerealiseerd worden. Dat gebeurt bijvoorbeeld door verplaatsing van bedrijven die binnen of nabij woonwijken liggen. Enkele concrete projecten in dit kader zijn: Molenwiek, Lumenstaete, Knooppunt en Withof.

Intensief gebruik van industrieterreinen: door voorwaarden in bestemmingsplannen kan de gemeente bedrijven dwingen om de ruimte intensief te gebruiken.

Dit kan door in gemeentelijke bestemmingsplannen voorwaarden op te nemen zoals:

- het hanteren van een minimale kavelgrootte
- het hanteren van minimale bouwhoogtes
- het hanteren van een minimaal bebouwingspercentage
- het onderbrengen van parkeerplaatsen op het eigen terrein, bij voorkeur ondergronds, op het dak of door middel van een collectieve parkeervoorziening
- het realiseren van inpandige kantooractiviteiten (bijvoorbeeld op de verdieping).

Tot op heden gelden voor het bestaande bedrijventerrein Vosdonk slechts maximale maten. In het plan Vosdonk-Munnikenhei wordt voor het eerst gewerkt met minimale maten voor omvang bedrijfspercelen en bouwhoogte. Op heel Vosdonk geldt de eis van parkeren op eigen terrein. De eis van inpandig kantoor geldt nergens, maar de ervaring is dat dit veelal toch al het geval is. In het plan Vosdonk-Munnikenhei is omvang van kantoren ingeperkt.

In het kader van de studie naar de aanleg van nieuw bedrijventerrein wordt beoordeeld welke mogelijkheden de gemeente heeft om het grondgebruik te intensiveren. O.a. wordt gedacht aan de introductie van een zogeheten floorspaceindex (fsi).

Afhankelijk van de resultaten zal bij een herziening van het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Vosdonk mogelijk deze methode ingevoerd, om daarmee ook op het bestaande bedrijventerrein intensiever grondgebruik af te dwingen.

HOOFDSTUK 3

WETTELIJKE TAKEN

3.1 Vergunningverlening Wet milieubeheer

Zoals in de inleiding is aangegeven dient het milieuprogramma onder andere de wettelijk opgedragen milieutaken te bevatten. Onderdeel hiervan is de vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer. In hoofdstuk 8 van deze wet zijn de diverse taken op het gebied van vergunningverlening weergegeven.

3.1.1 Vergunningverlening in 2009

Grondslag van de Wet milieubeheer is de bescherming van het milieu. Onder andere is er daarom een vergunningplicht voor bedrijven opgenomen. In het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (het Ivb) zijn de categorieën van bedrijven opgesomd waarvoor de vergunningplicht geldt.
De werkzaamheden die hiermee verband houden bestaan uit de behandeling van vergunningaanvragen en meldingen, inclusief het overleg met bedrijven en adviseurs dat hiervoor nodig is.
Een oprichtingsvergunning is vereist voor nieuw te vestigen bedrijven. Een revisievergunning of wijziging van de vergunning kan nodig zijn wanneer een bedrijf ingrijpend is gewijzigd of uitgebreid. Dergelijke constateringen worden tijdens controles gedaan. Het starten van de vergunningprocedure wordt onderdeel van het handhavingstraject.
Ook wanneer een vergunning is verouderd of wetgeving is aangepast kan de gemeente om een nieuwe vergunning verzoeken of de vergunning ambtshalve wijzigen (toevoegen, wijzigen of intrekken van voorschriften). In dat geval ligt het initiatief in eerste instantie bij de gemeente.
Wanneer een bedrijf ophoudt te bestaan of op de huidige locatie vertrekt, dan zal de gemeente actie ondernemen om te zorgen dat de vergunning wordt ingetrokken. In het geval drie jaar geen gebruik is gemaakt van de vergunning kunnen wij die zelf intrekken. Wanneer die drie jaren nog niet verstreken zijn, dan vraagt de gemeente aan vergunninghouder om een verzoek om intrekking van de vergunning te doen op grond van artikel 8.26 van de Wet milieubeheer.

Om de administratieve lasten voor bedrijven én voor de overheid zelf te verlichten, is voor het grootste deel van de bedrijven een Algemene maatregel van bestuur van toepassing. In dat geval vervalt de vergunningplicht en kan een bedrijf volstaan met een melding. Op de inrichting zijn dan algemene regels van toepassing. Tot 2008 bestonden voor veel verschillende bedrijven of bedrijfstakken afzonderlijke besluiten (Amvb's). Het ministerie van VROM is bezig om de regels te harmoniseren en alle algemene regels in enkele besluiten samen te brengen.
Op 1 januari 2008 is het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (het zogenaamde Activiteitenbesluit) in werking getreden. De meeste niet-agrarische bedrijven vallen onder de werkingssfeer van dit besluit. VROM werkt momenteel nog aan een 'Besluit landbouwactiviteiten' dat in de plaats komt van de volgende besluiten: het Besluit glastuinbouw, het Besluit Landbouw, het Besluit mestbassins en het Lozingenbesluit bodembescherming. Uitgangspunt is dat zoveel mogelijk bedrijven onder de Amvb's komen te vallen.

Uit een inventarisatie van de gemeente Etten-Leur blijkt dat ruim de helft van het aantal vergunningplichtige inrichtingen onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit is komen te vallen (betreft 129 vergunningplichtige bedrijven die onder het Activiteitenbesluit komen te vallen). In de meeste gevallen is dat nog niet formeel aan die inrichtingen meegedeeld en is de wijziging nog niet in het vergunningenbestand verwerkt. Omdat niet bekend is tot welke categorieën deze inrichtingen behoren, zijn de meldingsplichtig geworden bedrijven over de verschillende categorieën verdeeld. Bij die verdeling is de verhouding aangehouden over-

eenkomstig de verdeling van vergunningplichtige bedrijven in 2007. Het aantal vergunningplichtige inrichtingen zoals die in onderstaande grafieken en tabel zijn verwerkt is daarom correct, maar de verdeling over de verschillende categorieën betreft een schatting.

Grafiek 3.1: Overzicht inrichtingen, peildatum 1 oktober 2008.

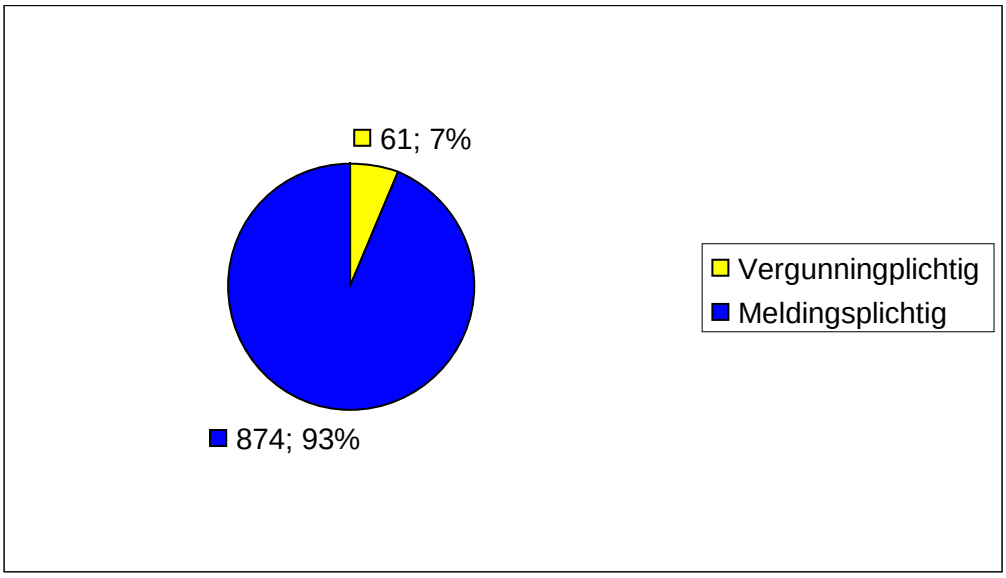

Tabel 3.1: verdeling inrichtingen over de diverse categorieën.

	Vergunningplichting	Meldingsplichtig	Totaal
Categorie 0	0	100	100
Categorie 1	11	309	320
Categorie 2	30	360	390
Categorie 3	14	87	101
Categorie 4	6	18	24
Totaal	61	874	935

Daarnaast vallen er nog 8 bedrijven in Etten-Leur onder de bevoegdheid van de provincie Noord-Brabant.

In voorgaande jaren hebben we op grond van het inrichtingenbestand ramingen van het aantal te verlenen vergunningen en te behandelen meldingen voor het komende jaar gemaakt. In combinatie met kentallen voor de diverse werkzaamheden die hiermee verband houden (zogenaamde VOGM-systematiek) werd dan berekend hoeveel personele capaciteit daarvoor benodigd is.
De laatste jaren is de milieuregelgeving aanzienlijk veranderd. Zowel voor wat betreft de inhoud alsook op het gebied van procedures. Zo is vergunningverlening complexer geworden, bijvoorbeeld als gevolg van de aangescherpte wetgeving op het gebied van externe veiligheid en de toename van Europese regels. Per vergunning zal daarom meer tijd nodig zijn. Aan de andere kant zijn steeds minder bedrijven nog vergunningplichtig zodat er minder vergunningen verleend hoeven te worden.
Dit alles heeft tot gevolg dat de tot op heden gehanteerde kentallen niet meer geschikt zijn om werkzaamheden en de daarvoor benodigde capaciteit te plannen. Om de komende jaren een reële planning voor deze werkzaamheden te kunnen maken moeten -door middel van registratie van alle relevante parameters- nieuwe kentallen ontwikkeld worden.

Naar verwachting treedt per in 1 januari 2010 de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) of, in de volksmond, de omgevingsvergunning in werking. Dit is een vergunningstelsel met betrekking tot activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving. In deze

wet worden diverse regelingen (vergunningen, meldingsplichten, toestemmingen e.d.) samengevoegd. Dit geldt ook voor de handhaving.

3.2 Handhaving

3.2.1 Preventief toezicht in 2009

Voor 2008 is één integraal handhavingsprogramma opgesteld voor de onderdelen milieu, bouwen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid, de Algemene Plaatselijke Verordening, de Drank- en Horecawet en de Wet op de Kansspelen. Van de uitvoering van het plan wordt in het eerste kwartaal van 2009 verslag gedaan.
Voor 2009 wordt wederom één integraal handhavingsprogramma opgesteld. Het integrale handhavingsprogramma vormt de basis voor alle activiteiten op het gebied van handhaving door de gemeente Etten-Leur. In dit milieuprogramma wordt voor de opzet en programmering van de handhaving dan ook verwezen naar dat integrale handhavingsprogramma.

3.2.2 Repressief toezicht in 2009

Op grond van de gemeentelijke handhavingsnotitie en de (regionale) handhavingsstrategie vindt een vervolg op het preventieve toezicht plaats waar dat nodig is. Uiteindelijk kan dit uitmonden in het opleggen van sancties.

3.2.3 Klachtenbehandeling

Vanaf november 2006 is, ook voor de klachten buiten kantooruren, een klachtenregistratiesysteem in gebruik. Hierdoor geldt voor de burgers in Etten-Leur nog maar één centraal nummer (076-5024000) dat 24 uur per dag, zeven dagen per week, kan worden gebeld. Voor daadwerkelijke afhandeling van klachten buiten kantooruren wordt gebruik gemaakt van de diensten van de Regionale Milieudienst West-Brabant (RMD). Zij worden in voorkomende gevallen direct geïnformeerd door de centrale waar de klachten worden ingediend.

3.3 Benodigde capaciteit voor vergunning en handhaving

3.3.1 Vergunningverlening

Voor vergunningverlening Wet milieubeheer (opstellen vergunningen, beoordelen Amvb-meldingen en administratieve ondersteuning) zijn in 2009 2,3 formatieplaatsen beschikbaar.

Voor de voorbereiding van de omgevingsvergunning is 0,3 formatieplaats beschikbaar. Deze uren zijn uiteraard niet allemaal gerelateerd aan milieuvergunningen.

3.3.2 Handhaving

Per 1 december 2008 beschikt de afdeling Vergunning en Handhaving over 3 formatieplaatsen voor milieutoezicht en klachtenbehandeling en 0.5 formatieplaats voor juridische handhaving. Daarmee is voldoende capaciteit voor milieutoezicht in 2009 aanwezig.

HOOFDSTUK 4

SPECIFIEKE THEMA'S

4.1 Algemeen

Zoals in de inleiding al is aangegeven bevat dit milieuprogramma geen uitgebreide toelichting voor alle in de activiteitenlijst opgenomen activiteiten. In veel gevallen is er sprake van langer lopende activiteiten die in eerdere milieuprogramma's al uitgebreid zijn toegelicht. Voor de toelichting op deze activiteiten verwijzen wij naar het milieuprogramma 2006-2009 (in dat milieuprogramma is voor de laatste maal een uitgebreide toelichting bij alle thema's gegeven) en de daarna gepubliceerde milieuprogramma's (waarin alle nieuwe onderwerpen en wijzigingen zijn toegelicht).

Nieuwe of gewijzigde milieuthema's worden hierna toegelicht. De nummers bij de activiteiten corresponderen met de nummers in de activiteitenlijst op de pagina's 5 t/m 8.

4.2 Toelichting bij diverse thema's

14. Sanering woningen raillijst

Het saneringsbudget wordt door het MARB beheerd. 2009 is het laatste jaar van de ISV-2 periode. Hoeveel geld het MARB voor de periode na 2009 beschikbaar heeft is nog niet bekend en is mede afhankelijk van het feit of er in de ISV-3 periode weer geld beschikbaar wordt gesteld voor gevelisolatiemaatregelen. Zo het er nu naar uit ziet is de saneringsoperatie in 2009 nog niet afgerond.

15. Actualiseren verkeersmodel

Het vervaardigen van een actueel verkeersmodel vindt plaats in het kader van de Gebieds-Gerichte Aanpak (GGA-Breda). Daarbij wordt het nieuw regionaal model (het 'Brabants model'), verkeersstromen en ontwikkelingen in West-Brabant en het aangrenzende gebied in België, meegenomen. Het model bestaat uit twee onderdelen: het basismodel 2006 en toekomstmodel 2020. De hoofddoelstellingen van het verkeersmodel zijn:

- het doen van betrouwbare voorspellingen van de toekomstige verkeersintensiteiten en de geluidniveaus ten gevolge van het verkeer tot op het niveau van de wijkontsluitingen en waar mogelijk op buurtniveau;
- het nagaan van de effecten van alternatieven voor nieuwe bouwlocaties en van veranderingen in het wegennet.

Bij gebruik van het verkeersmodel wordt model 2006 als basis genomen. In het basismodel worden de ondertussen gerealiseerde plannen en de voorgenomen veranderingen ingevoerd waarna de te verwachten verkeersintensiteiten kunnen worden berekend.
Het verkeersmodel kan ook gebruikt worden als basis voor de verkeersmilieukaart. De met het verkeersmodel berekende intensiteiten worden dan in die kaart ingelezen waarna gegevens over geluid en lucht als gevolg van verkeer kunnen worden berekend.
Voltooiing van het verkeersmodel zou in 2008 plaats vinden, maar dat is niet haalbaar gebleken. Dat heeft ondermeer te maken met het feit dat er vele partijen (gemeenten, Rijkswaterstaat en provincie Noord-Brabant) bij het project zijn betrokken. In de eerste helft van 2009 wordt het model afgerond. Het model zal door een externe partij worden beheerd.

16. Uitvoeringsprogramma's GVVP

Het huidige GVVP heeft een looptijd tot en met 2010. In 2010 zal de actualisatie van het GVVP aan de orde zijn zodat in 2011 een geactualiseerd GVVP door de raad vastgesteld kan worden. Het werken met jaarlijkse uitvoeringsprogramma's zal uitgangspunt blijven.

17. Project VERA/ROBEL/GOS

Al geruime tijd is bij de regio een brief vanuit het ministerie van Verkeer en Waterstaat aanwezig waarin de overeenstemming over het eindbeeld is aangegeven. Dit betreft dan alleen het tracé, geen tijdstip van gereedkomen en geen financiële toezeggingen.

Daarnaast zijn er nieuwe vervoersprognoses op basis van een marktprognose gepresenteerd die de vervoersaantallen van gevaarlijke stoffen op het spoor in geheel Brabant minstens halveert.
Voor de korte termijn zetten wij met de regio in op het verkrijgen van een exact beeld over de ontwikkeling van de vervoersbewegingen per spoor en de op rijksniveau te nemen maatregelen die overlast moeten beperken.
Om op kortere termijn deze hinder en overlast in te perken, is het de bedoeling dat alle ontwikkelingen met betrekking tot het goederenvervoer over spoor voor de nabije toekomst gebundeld (in plaats van nu per lijn) in beeld worden gebracht voor wat betreft de gevolgen voor de gemeenten over wiens grondgebied het vervoer wordt afgewikkeld.
Het voorgaande wordt op grond van het Ontwikkelingsprogramma West-Brabant via het project Goederenvervoer over spoor (GOS) nader uitgewerkt.

19. Medewerking aan Nationaal en Brabants Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
Het Besluit luchtkwaliteit 2005 is vervangen door de Wet luchtkwaliteit. Een onderdeel hiervan is het Nationaal Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (NSL). Voor de provincie Noord-Brabant wordt dit programma gevoed door het Brabants Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (BSL). In deze programma's zijn enerzijds de projecten zoals ruimtelijke uitbreidingen opgenomen en anderzijds de maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Van gemeenten wordt verwacht dat zij de gegevens aandragen en zonodig lokale maatregelen treffen. Verder betekent dit dat niet alle projecten nog direct getoetst behoeven te worden aan de luchtkwaliteitsgrenswaarden.

21. Invoering Wet geurhinder en veehouderij
De Wet geurhinder en veehouderij is per 1 januari 2007 in werking getreden. Gemeenten kunnen op grond van deze wet binnen een bepaalde bandbreedte eigen geurnormen vaststellen. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de ruimtelijke en milieuhygiënische omstandigheden alsook met het huidige en de gewenste toekomstige inrichting van een gebied. Voordat overwogen wordt eigen geurnormen vast te stellen is het nuttig een gebiedsvisie vast te stellen. Een gebiedsvisie kan aantonen dat een – van de wet afwijkende - gemeentelijke normstelling nodig is om de gewenste ruimtelijke visie te realiseren en dat de leefomgeving voor inwoners wat betreft geurbelasting acceptabel is en blijft.

22. Bodemsaneringen
Kleine gevallen van bodemverontreiniging.
De gemeente verwerft regelmatig onroerend goed binnen haar gemeentegrenzen. Daarbij kan gedacht worden aan verouderde bedrijven op bedrijventerreinen die geherstructureerd moeten worden of agrarische bedrijven die grond bezitten in de gebieden waar de gemeente nieuwe wijken gaat bouwen. Daarbij worden regelmatig kleine bodemverontreinigingen aangetroffen. In bestaande situaties vormen deze verontreinigingen vaak geen probleem, maar het is gewenst dat ze worden gesaneerd voordat nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden. Sanering van deze gevallen vindt plaats onder bevoegdheid van de gemeente zelf.

Spoedlocaties.
Spoedlocaties zijn locaties waarvoor, op basis van het milieuhygiënisch saneringscriterium, sprake is van onaanvaardbare humane, ecologische en/of verspreidingsrisico's. Op basis van de landelijke doelstelling moeten alle spoedlocaties in 2015 zijn gesaneerd dan wel beheerst. In verband met een succesvolle budgetclaim heeft provincie Noord-Brabant aansluitend besloten dat alle spoedlocaties in 2009 exact (harde gegevens door onderzoek) in beeld moeten zijn. Daarom is een project gestart om alle potentiële spoedlocaties op korte termijn te onderzoeken. De gemeente is hier nauw bij betrokken.

Vosdonk-Noord.
Ter plaatse van industrieterrein Vosdonk-Noord is een omvangrijke bodemverontreiniging (grond en grondwater) aanwezig. De betrokken bedrijven zullen dit geval samen met de ge-

meente Etten-Leur en onder regie van de provincie Noord-Brabant gezamenlijk oplossen. Volgens de laatste planning zijn alle onderzoeken en saneringspilots in april 2010 afgerond. Na vergunningprocedures en aanbestedingen zou begin 2011 met de saneringen begonnen moeten kunnen worden.
De gemeente onderneemt zelf al eerder actie om kleine, ondiepe verontreinigingen op haar terrein (gebied tussen de bedrijven aan de Parallelweg 1 en de Parallelweg 5 dat wordt ingesloten door de Parallelweg en de Oude Kerkstraat) vooruitlopend hierop te saneren zodat het gebied opnieuw kan worden uitgegeven.

23. Implementatie Besluit bodemkwaliteit (Bbk)
Op 1 juli 2008 is het Bbk volledig in werking getreden. Het Bouwstoffenbesluit is hiermee komen te vervallen. De Vrijstellingsregeling grondverzet (op grond van het Bouwstoffenbesluit zal ook komen te vervallen, maar desgewenst kan nog gedurende maximaal 5 jaar, nadat het huidige grondstromenbeleid is vastgesteld, gebruik worden gemaakt van overgangsrecht. Concreet komt het erop neer dat Etten-Leur tot november 2011 gebruik kan maken van die overgangsregeling.
Op grond van het Besluit bodemkwaliteit zal de gemeente voor (een deel van) haar grondgebied moeten kiezen tussen generiek beleid of gebiedsspecifiek beleid. Het generieke beleid is door de rijksoverheid opgesteld. In het kader van dit beleid worden de bodemkwaliteitszones (uit de bodemkwaliteitskaart) binnen het beheergebied ingedeeld in drie functieklassen: landbouw/natuur, wonen of industrie. Burgemeester en wethouders leggen die indelig vast op een bodemfunctieklassenkaart. Als gekozen wordt voor generiek beleid dan mag grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart alleen binnen het eigen beheergebied plaatsvinden.
Wanneer de gemeente kiest voor gebiedsspecifiek beleid, dan geeft het Besluit bodemkwaliteit ruimte om hergebruikregels op maat in te vullen voor het beheergebied. De bodemkwaliteitszones worden niet ingedeeld in bodemfunctieklassen. De gemeente stelt per zone toepassingseisen (Lokale Maximale Waarden). Gebiedsspecifiek beleid moet worden vastgelegd in een bodembeheernota. In zo'n, door de gemeenteraad vast te stellen, nota kan een bodemkwaliteitskaart van een ander beheergebied worden erkend, zodat grondverzet tussen verschillende beheergebieden met een bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel plaats kan vinden.
De gemeente Etten-Leur is op ambtelijk niveau in overleg met een aantal gemeenten in de omgeving om na te gaan of het zinvol is om een gezamenlijk specifiek beleid op te stellen. In 2009 zal een keuze worden gemaakt.

24. Aanleggen gronddepot Zeedijk
De gemeente heeft op 22 februari 2008 van provincie Noord-Brabant milieuvergunning gekregen voor het in werking hebben van een groencompostering en een gronddepot aan de Zeedijk 59. Op dit gronddepot mag de gemeente 45.000 m² grond opslaan. Dit gronddepot geeft de gemeente de mogelijkheid om flexibeler met haar eigen grondstromen om te kunnen gaan. 'Werk met werk maken' zal gemakkelijker worden omdat het depot als tussenopslag gebruikt kan worden.
Het terrein zal in 2009 geschikt gemaakt worden om te kunnen dienen als gronddepot.

25. Invoeren grondcoördinatie
In Etten-Leur vindt er op allerlei schaalniveaus en door/namens verschillende partijen veel grondverzet plaats. Ondanks dat we als gemeente bevoegd gezag zijn voor alle toepassingen van grond in de gemeente, hebben we geen goed zicht op de kwaliteit en kwantiteit van de verplaatste grond door derden, en ook geen overzicht van grondstromen van de eigen organisatie. Er worden steeds ad hoc oplossingen gezocht. Het ontbreekt gewoon aan enige vorm van grondstromenbeheer.
Nu de gemeente Etten-Leur een eigen gronddepot en grondstromenbeleid heeft is er een basis aanwezig om serieus werk te maken van het optimaliseren van grondstromen in Etten-Leur. Er dient een goed logistiek systeem te worden opgezet, mogelijk in de vorm van een

grondcoördinatiepunt (administratieve grondbank). In het grondcoördinatiepunt moeten alle grondstromen binnen de gemeente samenkomen. Een dergelijk coördinatiepunt kan vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen.
De uitdaging van grondcoördinatie ligt in het bewerkstelligen van hergebruik van grond tegen de laagst mogelijke kosten, daarbij rekening houdend met de milieuhygiënische en civiel-technische kwaliteit. Wanneer het gronddepot aan de Zeedijk is ingericht zal hier serieus werk van gemaakt kunnen gaan worden.

26. Uitvoeren maatregelen Gemeentelijk afvalbeheerplan (GAP)
Het huidige GAP loopt tot en met 2010. In 2010 wordt een nieuw GAP voor de periode 2011-2015 opgesteld.

27. Uitvoeren maatregelen Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)
Het GRP omvat de reguliere werkzaamheden in verband met de beheersing van de riolering. Het betreft werkzaamheden als vervangen en renoveren van het hoofdriool, gemalen en minigemalen. Het huidige GRP loopt tot en met 2008. Er is een nieuw GRP voor de jaren 2009-2012 opgesteld.
In verband met diverse wateroverlastsituaties in Etten-Leur is, los van het GRP, een afzonderlijk project gestart: “Operatie Waterweg”. Inmiddels zijn een analyse en uitvoeringsplan opgesteld en is besloten om alle maatregelen uit de analyse in 2009 en 2010 uit te voeren.

28. Uitvoering maatregelen van het Verbreed GRP (VGRP)
Naast de maatregelen uit het GRP worden extra maatregelen genomen voor hydraulische verbetermaatregelen aan de vrijverval hoofdriolering op grond van het (V)GRP.

29. Uitvoeren klimaatbeleidsplan
Veel van de geplande werkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd. Over de uitvoering van het huidige klimaatbeleidsplan zal, ten behoeve van de BANS subsidieregeling, in de komende periode worden gerapporteerd.

30. Bezinning en vorming nieuw klimaatbeleid (SLoK)
Klimaatbeleid zal een serieuze inspanning van gemeenten verlangen. Daarom heeft het Rijk op 8 juli 2008 de circulaire Stimulering van Lokale Klimaatinitiatieven (SLoK) vastgesteld. Om gemeentelijke klimaatinitiatieven te stimuleren voegt het Rijk € 31,5 miljoen toe aan het Gemeentefonds. Dat bedrag zal de jaren vanaf 2008 gespreid als decentralisatie-uitkering beschikbaar komen. De regeling kent de gemeenten een bijdrage toe van 50% in de uitvoeringskosten voor inzet van menskracht, onderzoek, communicatie en educatie. Gemeenten kunnen tot 1 september 2009 aanvragen voor cofinanciering indienen. Daarbij is sprake van het principe ‘wie het eerst komt, die het eerst maalt’.
Samen met de andere deelnemende gemeenten in het samenwerkingsverband Milieu & Afval Regio Breda (MARB) heeft gemeente Etten-Leur in 2007 de ‘verklaring van Dussen’ getekend. Die verklaring is een belangrijke leidraad voor activiteiten op het gebied van duurzame energie, energiebesparing en CO_2-reductie. Vanuit het MARB is de aanvraag om subsidie voor het basispakket voorbereid. Daartoe zijn de volgende SLoK-projecten geformuleerd:
- Regionaal duurzame energieplan
- Regionale aanpak nieuwbouw woningen
- Regionale aanpak bestaande huurwoningen
- Regionale aanpak bestaande particuliere woningen
- Regionale bewonerscampagne
- Handhaving EPC woningen/utiliteitsbouw
- Energie in vergunningverlening en handhaving bedrijven
- Gemeente geeft het goede voorbeeld: nieuwbouw
- Gemeente geeft het goede voorbeeld: bestaande gebouwen

Dit betreft het gemeentelijke projectenprogramma voor 4 jaar.

Etten-Leur zal zich op korte termijn beraden over haar bereidheid om in gezamenlijkheid met de andere gemeenten van het MARB het projectenprogramma uit te gaan voeren. Concreet houdt dat in dat de gemeente een financiële bijdrage en een bijdrage in ambtelijke uren levert aan uitvoering van de projecten in regionaal verband. Uiteraard dienen de projecten in daarnaast ook nog in de gemeente te worden geïmplementeerd.

31. Uitwerking energielabel als onderdeel van de woonvisie
In juni 2008 is besloten tot uitvoering van het EPA-project (waarin EPA staat voor “Energie Prestatie Advies”). Het project houdt in dat gehele woningvoorraad van Etten-Leur wordt voorzien van een energielabel. Dit label zal als basis dienen voor energiebeleid voor woningen in Etten-Leur.
Gezien de omvang van dit project zal het Europees aanbesteed moeten worden. Momenteel wordt die aanbesteding voorbereid.

32. Evaluatie nota Duurzaam Bouwen
De nota Duurzaam Bouwen is nog niet geëvalueerd. Vanuit efficiëntie-overwegingen wordt de evaluatie van de nota duurzaam bouwen gecombineerd met de vorming van nieuw klimaatbeleid. Dat zal in 2009 worden opgepakt.

33. Uitvoering subsidieregeling duurzaam bouwen bij particuliere zelfbouw
De ‘Verordening stimulering duurzaam en veilig bouwen particuliere bouwkavels gemeente Etten-Leur, plan Schoenmakershoek fase 2’ zal eindigen per 1 januari 2009. Nog lopende aanvragen zullen worden afgewerkt, maar nieuwe aanvragen worden dan niet meer in behandeling genomen. Daarom adviseren wij de kopers van bouwkavels in Schoenmakershoek dringend om hun aanvragen vóór 31 december 2008 in te leveren.

36. Gevolgen invoering landelijk Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen voor Etten-Leur
De rijksoverheid is in het kader van het externe veiligheidsbeleid doende met de totstandkoming van een Basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. *Hierover vindt in 2009 besluitvorming plaats*. Door middel van het basisnet wordt het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor gereguleerd via vaste trajecten. Voor Etten-Leur zijn van belang de A58 en de spoorlijn. Dit betekent dat op bepaalde trajecten het vervoer zal toenemen met het bijbehorende hogere externe veiligheidsrisico voor de omgeving waardoor minder mogelijkheden kunnen ontstaan voor ruimtelijke ontwikkelingen.

HOOFDSTUK 5

FINANCIËN

Op grond van de Wet milieubeheer dient in het milieuprogramma een financieel overzicht te worden gegeven van de activiteiten.

Ten aanzien van de financiële aspecten is op de eerste plaats de uitkering uit het Gemeentefonds van belang. Daarnaast zijn in de begroting 2009 en het Investeringsplan 2008-2011 ramingen opgenomen voor de in het onderhavige programma opgenomen activiteiten.

De personeelskosten van de complete afdeling Vergunning en Handhaving zijn voor 2009 begroot op € 2.902.181,--. De kosten voor de specifieke taken op milieugebied maken hiervan onderdeel uit.

Hieronder volgt een opsomming van de geraamde kosten van een aantal concrete zaken die in het milieuprogramma zijn vermeld. Gedeeltelijk zijn het jaarlijkse kosten, en gedeeltelijk betreft het eenmalige werkzaamheden waarvan de uitvoering in 2009 is gepland.

1. De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Milieu en Afval regio Breda is geraamd op € 17.486,--. Uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten betaalt dit orgaan de kosten die de regio maakt t.b.v. gemeenschappelijke milieutaakuitvoering.
2. Etten-Leur neemt deel aan de regionale klachtenregeling van de RMD. Het abonnement kost € 2.500,--. Voor daadwerkelijk door de RMD te verrichten werkzaamheden in dit kader is een bedrag begroot van € 6.525,--.
3. Voor natuur- en milieueducatie is in de begroting 2009 een bedrag opgenomen van € 24.414,--.
4. Voor sanering van woningen op de raillijst (geluidsisolatie) krijgt de gemeente ISV-geld van het Rijk. Via een budgethouderschap is de gemeente Etten-Leur aangesloten bij het MARB (Milieu en Afval Regio Breda). Het subsidiebedrag wordt aan het MARB overgemaakt. Het MARB verdeelt de financiële middelen over de deelnemende gemeenten op basis van een in het verleden opgestelde prioriteitenlijst.
5. Ter uitvoering van het Energiebeleidsplan is in de begroting 2008 rekening gehouden met een bedrag van € 12.143,--. Dat betreft kosten voor opleiding en scholing, benutten van eigen communicatiemiddelen en onderzoek. Dit bedrag is hoger dan in voorgaande jaren vanwege het voornemen om in 2009 een ‘project restwarmte’ uit te voeren.
6. Wanneer de gemeente Etten-Leur deelneemt aan het gezamenlijk uitvoeren van het SloK-projectenprogramma dan kan zij daarvoor van het Rijk voor vier jaar een bijdrage van € 94.156,-- ontvangen. Het MARB stelt voor om dit bedrag in een gezamenlijk ‘regionaal werkbudget’ te storten dat door het MARB zal worden beheerd (vergelijk project ‘Sanering Wegverkeerslawaai door Gevelisolatie’). De kosten voor uitvoering van de projecten worden over de deelnemende gemeenten verdeeld aan de hand van het inwoneraantal. *Voor de gemeente Etten-Leur komt deelname uit op een netto bijdrage van € 5.542,-- per jaar*.
7. Voor de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied is vanaf het begin tot aan het eind van het project een totaalbedrag beschikbaar van € 248.300,--. Het betreft een meerjarig project. Voor zover aan het eind van een jaar van genoemd bedrag nog een gedeelte resteert, wordt dat steeds doorgeschoven naar het volgende jaar. In ieder geval in 2009 en waarschijnlijk ook in 2010 worden hiervoor nog kosten gemaakt.
8. Posten “Afval” en “Water”: zie verder programma 4 Openbaar gebied van de begroting 2009 en de notitie Stadsbeheer.
9. In verband met plaatselijke wateroverlast wordt op grond van het GRP in 2009 en 1010 een extra inspanning gepleegd. Die inspanningen zijn ondergebracht in project

“Water weg”. Voor 2009 is hiervoor een bedrag van € 4.189.000,--, en voor 2010 een bedrag van € 4.848.000,-- begroot.
Voor de reguliere inspanningen op grond van het GRP is voor 2009 het een bedrag van € 1.202.000,-- begroot.
Vanaf 2011 worden projecten in het kader van het (V)GRP begroot.

10. Maatregelen ter uitvoering van het energiebeleid voor gemeentelijke objecten zijn opgenomen in de onderhoudsbegroting gemeentelijke gebouwen.
11. Maatregelen ter uitvoering van het energiebeleid bij de nieuwbouw van gemeentelijke gebouwen worden opgenomen in het Investeringsplan.
12. In de exploitatie is voor bodemsanering een bedrag opgenomen van € 5.410,-- voor onderzoeken.
13. Voor concrete bodemsaneringen is een afzonderlijke voorziening opgenomen. Overigens worden de kosten daarvan meestal ten last van het plan gebracht, ten behoeve waarvan de bodemsanering wordt uitgevoerd.
14. Voor externe veiligheid zijn vanuit het uitvoeringsprogramma “Brabant Veiliger” programmafinanciering EV-beleid voor andere overheden middelen beschikbaar tot maximaal € 40.000,-- voor interne en externe kosten.
15. Ten behoeve van de uitvoering van buurtbeheer wordt een bedrag van € 94.479,-- geraamd.
16. Voor realisering van de Groene Schakel als onderdeel van het Landschapsbeleidsplan wordt voor de jaren 2009, 2010 en 2011 een bedrag van € 81.800,-- per jaar geraamd. Hier komt nog eenzelfde bedrag aan subsidie bij.
17. In het Investeringsplan 2007-2010 is voor verschillende projecten in het kader van het GVVP voor elk jaar een bedrag opgenomen van € 588.300,--.
18. De meerkosten voor mechanische onkruidbestrijding t.o.v. chemische onkruidbestrijding bedragen circa € 90.000,-- per jaar.

Daar waar de benodigde middelen niet expliciet in de begroting zijn opgenomen c.q. ter zake (nog) geen krediet beschikbaar is gesteld, wordt er op dit moment vanuit gegaan dat uitvoering, van de voor 2009 in het milieuprogramma geplande activiteiten, zal plaatsvinden binnen de financiële ruimte c.q. reguliere werkzaamheden van de afdelingen.
Voor de financiële aspecten wordt verder verwezen naar de begroting en het Investeringsplan. In programma 13 zijn de diverse beheerstaken op milieugebied opgenomen.

Bijlage 1: Activiteitenlijst.

	Jaar van uitvoering						
Activiteit	2009	2010	2011	2012	Direct verantwoordelijke belast met de uitvoering	Tijdsbesteding (uren)	vindplaats in MP 2006-2009 blz.
Hoofdstuk 1: Gemeentebreed							
1. Milieuvisie	X				Vergunning en Handhaving	500	6
2. Masterplan/wijkplannen	X	X	X	X	Gebiedsontwikkeling	1.000 per jaar	5
3. Implementatie Verdrag van Aarhus	X				Vergunning en Handhaving	75	Nieuwe paragraaf naast blz 7
4. Natuur- en milieu educatie	X	X	X	X	Vergunning en Handhaving	140 per jaar	45
5. Duurzaam inkopen	X	X	X	X	Iedere afdeling	p.m.	
6. Milieumaatregelen bij werkzaamheden in het kader van beheer openbaar gebied	X	X	X	X	Stadsbeheer	p.m.	
7. Zuinig ruimtegebruik	X	X	X	X	Gebiedsontwikkeling	75 per jaar	
Hoofdstuk 2: Wettelijke taken							
8. Invoeren omgevingsvergunning (Wabo)	X	X			Vergunning en Handhaving	p.m.	paragraaf 2.2
9. Vergunningverlening/AMvB-meldingen/overige meldingen	X	X	X	X	Vergunning en Handhaving	4.000 (2009)	9
10. Wijziging/intrekken vergunningen	X	X	X	X	Vergunning en Handhaving	valt onder uren bij punt 8	11
11. Uitvoering controleprogramma	X	X	X	X	Vergunning en Handhaving	5.425 (2009)	14
12. Opzet integraal controleprogramma	X	X	X	X	Vergunning en Handhaving	valt onder uren bij punt 10	14
Hoofdstuk 3: Specifieke thema's							
Geluid							
13. Algemeen geluidbeleid (meenemen in milieuvisie)	X				Vergunning en Handhaving	onder uren milieuvisie	18
14. Sanering woningen raillijst	X	X	X		Vergunning en Handhaving	300 per jaar	22

	Jaar van uitvoering						
Activiteit	2009	2010	2011	2012	Direct verantwoordelijke belast met de uitvoering	Tijdsbesteding (uren)	vindplaats in MP 2006-2009 blz.
Verkeer.							
15. Actualiseren verkeersmodel	X				Techniek en Uitvoering	25	20
16. Uitvoeringsprogramma's GVVP	X	X	X	X	Gebiedsontwikkeling	250 per jaar	21
17. Project VERA/ROBEL/GOS	X	X	X	X	Gebiedsontwikkeling	50 per jaar	21
Lucht							
18. Emissiemetingen bij bedrijven en/of immissiemetingen van industrieterrein	X	X			Vergunning en Handhaving	20 per jaar	23
19. Medewerking aan Nationaal en Brabants Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL en BSL)	X	X			Vergunning en Handhaving	25 per jaar	
20. Uitvoering Wet luchtkwaliteit, bewaken luchtkwaliteit i.v.m. ontwikkeling verkeer en ruimtelijke ontwikkelingen	X	X	X	X	Vergunning en Handhaving	40 per jaar	
21. Invoering Wet geurhinder en veehouderij	X				Vergunning Handhaving	40	
Bodem en grondstromen							
22. Bodemsaneringen	X	X	X	X	Vergunning en Handhaving	100 per jaar	25
23. Implementatie Besluit bodemkwaliteit	X	X	X		Vergunning en Handhaving	100 per jaar	
24. Aanleggen gronddepot Zeedijk	X	X			Stadsbeheer en VH	p.m.	30
25. Invoeren grondcoördinatie	X	X			Vergunning en Handhaving	25 per jaar	31
Afval							
26. Uitvoeren maatregelen Gemeentelijk Afvalbeheer Plan	X	X	X	X	Stadsbeheer	300 per jaar	32
Water							
27. Uitvoeren maatregelen GRP 2009-2012	X	X	X	X	Stadsbeheer	p.m.	
28. Uitvoeren maatregelen Verbreed GRP	X	X	X	X	Stadsbeheer	p.m.	

	Jaar van uitvoering						
Activiteit	2009	2010	2011	2012	Direct verantwoordelijke belast met de uitvoering	Tijdsbesteding (uren)	vindplaats in MP 2006-2009 blz.
Energie							
29. Uitvoeren klimaatbeleidsplan	X				Vergunning en Handhaving	gemiddeld 700 per jaar	37
30. Bezinning en vorming nieuw klimaatbeleid (SLoK)	X	X			Vergunning en Handhaving	60 per jaar	Wijziging naast blz. 37
31. Uitwerking energielabel als onderdeel van de woonvisie (in de toekomst regulier onderdeel van lokaal klimaatbeleidsplan)	X	X	X		Gebiedsontwikkeling / Vergunning en Handhaving	100 per jaar	
Duurzaam Bouwen							
32. Evaluatie nota Duurzaam Bouwen	X				Vergunning en Handhaving	50	39
33. Uitvoering subsidieregeling duurzaam bouwen bij particuliere zelfbouw	X				Gebiedsontwikkeling en Vergunning en Handhaving	50	39
Landschap							
34. Herziening bestemmingsplan buitengebied.	X	X			Gebiedsontwikkeling	550 per jaar	41
35. Basisinventarisatie en opstellen gedragscode i.k.v. Flora- en faunawet mede in relatie tot Groenbeleidsnota.	X	X			Vergunning en Handhaving	300 per jaar	Wijziging naast blz. 43

	Jaar van uitvoering						
Activiteit	2009	2010	2011	2012	Direct verantwoordelijke belast met de uitvoering	Tijdsbesteding (uren)	vindplaats in MP 2006-2009 blz.
Veiligheid							
36. Toepassing in Etten-Leur van in regelgeving omgezette actiepunten van de rijksoverheid:					Vergunning en Handhaving	Per jaar:	46
- Externe Veiligheid algemeen	X	X	X	X		100	
- Uitvoering Besluit externe veiligheid inrichtingen structureel	X	X	X	X		250	
- Beheer risico informatiesysteem	X	X	X	X		400	
- Risicocommunicatie	X	X				250	
- Beleidsvisie externe veiligheid inclusief vervoer gevaarlijke stoffen	X					400	
- Gevolgen invoering landelijk Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen voor Etten-Leur	X					50	

Bijlage 2: Lijst van gebruikte afkortingen

Amvb	Algemene Maatregel van Bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
fte	fulltime equivalent (formatieplaats). In Etten-Leur wordt gerekend met 1.550 effectieve uren voor 1 fte
GAP	Gemeentelijk afvalbeheerplan
GGA	Gebiedsgerichte Aanpak
GOS	Goederenvervoer over spoor
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
IKE	Industriële Kring Etten-Leur
KRW	Kaderrichtlijn water
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
RMD	Regionale Milieu Dienst West-Brabant
RoBel	goederenvervoer per spoor tussen Rotterdam en België
VERA	Capaciteitsuitbreiding spoorverbinding Roosendaal-Antwerpen
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wm	Wet milieubeheer

Bijlage 3: Verzendlijst

Een exemplaar van dit milieuprogramma is verzonden naar:

- VROM Inspectie Regio Zuid
- Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
- Politieteam Etten-Leur
- Afdelingen gemeente Etten-Leur (digitaal)
- Regeling Milieu en Afval regio Breda (MARB)
- Wijkverenigingen
- Industriële Kring Etten-Leur (IKE)
- Midden en Klein Bedrijf (MKB)
- Milieucommissies van wijkverenigingen Centrum West, De Grient en Grauwe Polder
- ZLTO, afdeling Etten-Leur
- Waterschap Brabantse Delta

Het milieuprogramma is digitaal beschikbaar op de internetsite van de gemeente Etten-Leur.